

Motion till riksdagen

1986/87:L129

Per-Olof Strindberg m. fl. (m)

Riktade emissioner m. m. (prop. 1986/87:76)

Genom lagändringen i 1974 års aktiebolagslag som beslöts av riksdagen i följd av proposition och lagutskottets betänkande nr 19 år 1973, infördes en möjlighet för aktiebolag att vid nyemissioner av aktier mot betalning i pengar besluta om avvikelser från den företrädesrätt att delta i nyemissionen som annars tillkommer aktieägarna. Vidare gavs styrelsen behörighet att efter bemyndigande av bolagsstämman under vissa villkor besluta om nyemission och om avvikelse från aktieägars företrädesrätt.

De sålunda införda reglerna i svensk aktiebolagsrätt har i allt väsentligt överförts till 1975 års aktiebolagslag.

I lagutskottets betänkande nr 19 år 1973 upptogs en reservation av ledamöter från moderata samlingspartiet och folkpartiet, vari reservanterna krävde att nyemission, med avvikelse från aktieägars företrädesrätt och bemyndigande av styrelsen att genomföra sådan, blott skulle få komma i fråga om beslut biträdades av två tredjedelar av de på stämman avgivna rösterna och de vid bolagsstämman företrädde aktierna.

Aktiebolagsrätten har under 1970-talet, och framför allt under 1980-talet, liksom dess tillämpning, påverkats av den mycket omfattande utvecklingen av finansmarknaderna i Sverige. Den lavinartade utvecklingen av värdepappershandel under 1980-talet i Sverige har inneburit att många nya foreteelser kommit för att stanna i svenskt näringsliv och förvaltningen av svenska aktiebolag. Som en följd av det svenska beskattningssystemet såvitt gäller inkomster av tjänst, har i stor utsträckning svenska aktiebolag kommit att erbjuda ledande medarbetare möjligheter att förvärva aktier för att därmed möjliggöra för dessa ledande medarbetare, liksom för stora grupper av anställda, att delta i värdetillväxten genom företagets aktier. Det har ansetts att genom dessa åtgärder har såväl lojaliteten med det egna företaget utvecklats som möjligheter skapats för de anställda att genom realisation av aktier tillförsäkra sig betydande värden såsom ett resultat av den egna arbetsinsatsen och anställningen.

Vidare har inom arbetsrättens område införts regler som säkerställer arbetstagarna rätt till representation i vissa fall i aktiebolags styrelser. Slutligen kan det vara värt att framhålla att i många företag införts vinstandelssystem som i viss utsträckning påverkat aktiebolagsrättsliga frågor.

Det är angeläget att de centrala regler som påverkar ett aktiebolags förvaltning, liksom även fördelningen av vinsterna av ett aktiebolags verksamhet, sammanhålls i ett lättillgängligt och översiktligt lagverk. Det är

därför angeläget, att alla förändringar som påverkar svenska aktiebolag inarbetas i resp. aktiebolagslag, dvs. i aktiebolagslagen, bankaktiebolagslagen och i försäkringsaktiebolagslagen.

Med stöd av det som nu anförts anser vi att det nu framlagda förslaget om lagreglering av vissa riktade nyemissioner bör inarbetas i aktiebolagslagen, bankaktiebolagslagen och försäkringsaktiebolagslagen i stället för att upptas i en särskild lag om riktade emissioner.

Moderata samlingspartiet kan acceptera att lagreglering sker i de skilda aktiebolagslagarna av riktade nyemissioner på sätt som föreslås i regeringens proposition. Vi önskar emellertid föreslå att ändringar i det framlagda lagförslaget företas i följande två avseenden.

Vi anser att beslut om sådan riktad emission som avses med lagförslaget skall fattas på bolagsstämma av minst två tredjedelar av på stämman avgivna röster och företrädde aktier. Den föreslagna regeln med minst nio tiondels majoritet innebär att en liten minoritet aktieägare kan blockera att en emission av avsett slag kan genomföras. Vi anser det vara orimligt, särskilt med hänsyn till att emissioner av ifrågavarande slag allmänt anses vara till nytta för bolagets samtliga intressenter av de skäl som angivits ovan.

I fall av överteckning vid nyemission måste ett omfattande arbete genomföras för att fördela tillgängliga aktier mellan dem som tecknat sig för aktier i den erbjudna emissionen. I propositionen föreslås nu att styrelsen kollektivt skall företa fördelning av tillgängliga aktier. Den tidigare gällande regeln om styrelsens rätt att inom sig delegera besluten om tilldelning föreslås avskaffad. Vi anser att det är en rimlig regel att styrelsen får delegera tilldelningsfrågorna, särskilt som delegation av denna rätt undantagslöst sker till person som har möjlighet och styrelsens förtroende att genomföra tilldelningen. Någon som helst negativ effekt av rätten till delegation synes inte föreligga.

Hemställan

Med hänvisning till vad som ovan anförts hemställs

1. att riksdagen med avslag på propositionen i berörda delar hos regeringen hemställer om sådana förslag till ändrad lydelse av aktiebolagslagen, bankaktiebolagslagen och försäkringsaktiebolagslagen som erfordras för att inarbeta det i propositionen framlagda förslaget rörande riktade emissioner.

2. att riksdagen begär att regeringen så omarbetar det framlagda förslaget att beslut om emission som avses med förslaget kan fattas om minst två tredjedelar av de avgivna rösterna och de vid stämman företrädde aktierna biträtt förslaget.

3. att riksdagen avslår regeringens förslag om ändring av 4 kap. 9 § aktiebolagslagen, 4 kap. 11 § försäkringsrörelselagen och 4 kap. 10 § bankaktiebolagslagen.

Mot. 1986/87
L129

Stockholm den 24 mars 1987

Per-Olof Strindberg (m)

Allan Ekström (m)

Nic Grönvall (m)

Ewy Möller (m)

Håkan Stjernlöf (m)

Hugo Hegeland (m)

L. Arne Andersson (m)

i Ljung

Björn Körlof (m)

Sven Munke (m)

Margareta Gard (m)

Göran Ericsson (m)

Jerry Martinger (m)

Mona Saint Cyr (m)